

MURASZOMBAT és VIDÉKE

Laptulajdonos a Muraszombatjárasi Gazdaszövetség

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Égész évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési és hirdetési pénzek és reklámajciók:
BALKANYI ERNŐ címére Muraszombat küldendők.

Felelős szerkesztő: Dr. CZIFRÁK JÁNOS.
Főmunkatárs: STERN HUGÓ.

Kiadó:
A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.
Hirdetési díj: 3 hasábos petitosr egyseri hirdetésnél 30 fillér, többszöri hirdetésnél soronként 20 fillér.
Nyitlert sora 50 fillér.

Türelem!

Akinek érző szíve van, az a világháború nehéz megpróbáltatásait meggrázkodtatás nélkül nem viselheti el, mégha külső életviszonyai a legkedvezőbbek volnának is. Csakhogy bizony ma keveseknek a sorsa kedvező. Legtöbbjüket erősen sanyargatja a szükség, mely a csüggedés és életuntagság kísértejeit szabadija reánk. Hiszen elvégre nagyon is érthető, hogy az ember életét bizonyos mértékben befolyásolhatni engedni a sorsától: a szükség rágódik a kedélyen is, elkiseríti az életkedvet és megingatja a gyenge akaraterővel bírókat, ha nem tudnak dacolni a sorsral.

A háború kitörése után már az első hónapokban — minden iszonyatossága mellett is — felismerték és hangoztatták annak nagy áldását. A háború — nevel. Hányszor irtak és beszéltek már erről! Jogosan. Végig alig gondolható, mi minden oktatót ez az új tanítómester. Hogy csak egyet említsünk: táplálkozásunkat illetőleg egészen megváltozott elveket követünk; minő érzelmek fognak meglepni minden harapásnál, ha majd a béke napja mosolyog reánk! De egyre mégsem eleinte, hanem csak most tanított meg a háború: a megadó türelemre.

Kedzetben mi is, épp úgy, mint ellenségeink, minden megszorításnak készségesen alárendeltük magunkat, hiszen abban tévhitben voltunk, hogy egy modern háború hosszu ideig nem tarthat. Már az első hónapokban napról-napra vártuk a döntést, reméltük és megjósoltuk a közeli békét. Multak a hónapok, az esztendők, de a háború csak nem ér véget és még ma sem lehet sejtteni, mikor fognak megkondulni a békeharangok. mert noha mi és szövetségeseink szilárdan meg vannak győződve arról, hogy ellenségeinknek megsemmisítésünkre irányuló szándéka sohasem fog sikerülni, ök mégis még mindig abban bíznak, hogy bennünket lealázó béke elfogadására fognak kényszeríthetni.

Azért a mi jelszavunk itthon ugyanaz, ami a fronton levő katonáinké: tovább harcolni! Ezért szükséges a türelem és minél tovább tart a háború, annál kevésbé nélkülözhetjük. Teljesen hasztalan és elhibázott igyekevése a megbilincseltsz országnak, hogy eszeveszett handabandázással szíjjelszakítsa az erős láncokat. Nagyon balga a gyáva ha például zivatart alkalmával izgatott, elkeseredett, ha a beteg haragjában dühöng. Épp oly kevésbé használna, ha az ember most türelmetlenkedik. A háború — egyszer szabadjára eresztve — a maga törvénye szerint száguld tovább mint a vihar, — egyes ember fel nem tartóztatja. Nincs

most más tennivaló, mint elszenvedni a háborút és türelni kell mindenkinek, mert ez ma valamennyiünk sorsa. Az egyes ember ellene nem tehet semmit.

Ezzel azonban nem akarjuk mondani azt, hogy a külső kényszer előtt nembánomsággal, akarat nélkül meg kell hajolnunk. Ellenkezőleg, nemcsak jogunk, de kötelességünk is, hogy nagy szükségben a nekünk legkedvezőbb helyzetbe jutni törekedjünk. Büszkeségünket kell lenni abban, hogy nem engedjük magunkat összezuñni. Ha nagyon nyomasztó a szükség, nem szabad előtte térdre roskadni, hanem össze kell szednünk minden erőnket, hogy szembeállhassunk vele. Ha zord, ha világot döngető a sors, úgy viszont az egyes emberben oly erő rejlik, mely a maga nemében nem kissebb a sors erejénél, Ha van valami, ami hatalmasabb a sorsnál, úgy ez az a bátorság, mely csüggedetlenül türi a sors haragját.

Ennek a bátorságnak egyik jele a türelem bárha a türelmet sokan gyengeségnek, közömbösségnek, akarattogyatkozásnak szokták tartani. Az igazi türelem azonban ezeknek a tulajdonságoknak épp az ellenkezője. Mindenekelőtt okosság, mert amikor helyenvaló, tud nyugodt maradni, nem pedig fejfel a falnak rohanni. Szívós akarat továbbá és önuralom, mert gyakran hatalmas erő kell saját „én“-ünk fejelemben tartásához. A türelem megmondoltság, mely nehéz helyzetben arra képesíti az embert, hogy a leghelyesebb megoldást választ-hassa. A türelmes ember bizonyára könnyebben viseli el a sors szépségeit, mint a türelmetlen és ezért vídambanban is fog tekinteni a jövő elé, még akkor is, ha tudja, hogy nehéz megpróbáltatások várokoznak reá.

Bizonyos mértékben a türelem természet adomány, temperamentum dolga is. Lényegileg azonban nevelésünk és önművelődésünk gyümölcse. Minél hevesebb a vérmérségletünk, annál kívánatosabb, hogy a türelmet megtanuljuk. A türelem főleg a magunk érdeme és a saját érdekünk. És sohasem volt inkább érdekünk, mint épp most, amikor forr, ostromol, tör és zud, de buzdít és lelkesít is az a nagy harc, melyet győzedelmesen végig küzdve a boldogulás kapuja elé fog vezetni bennünket.

A rekvirálás módja.

Az alispán kiadott rendelkezéséből a közönség tájékoztatására vesszük az alábbi adatokat: A rekvirálás részben a járási főszolgabírák, illetőleg a polgármesterek által, az alispán meghatalmazása alapján kinevezett közigazgatási megbízottak, részben pedig a Haditermény megbízottak

végzik, akiknek a rekvirálást legkésőbb október 22-re be kell fejezniük.

A rekvirálásnál a termelőknél talált összes készletből gabonameneként meg kell állapítani, mennyi a házi és mezőgazdasági szükséglet, mennyi az eladott, de még át nem adott mennyiség és mennyi az átveendő felesleg.

Tizenöt évesnél idősebb mezőgazdasággal foglalkozók számára személyenként és havonként tizenkilogrammm gabonát, ennél fiatalabak és más a háztartásban természetben ellátottak számára 14 kilogrammm gabonát tarthatnak vissza fejenként és hónaponként számítva.

A gazdasági szükséglet megállapításánál a a cselédek konvenciók, az időleges munkások munkabére, az aratórés, cseplőrés, vetőmag-szükséglet, az állatállomány szükséglete állapítandó meg oly mértékben, mint azt már a »Vasvármegye« közölte.

Az alispán annak megállapítására, hogy az állatok etetésére miféle gabonából mily mennyiség tartható vissza, meghallgatta a vármegyei gazdasági egyesületet. Az egyesület utmutatása értelmében az állatok etetésére az abraktakarmány a következő mértékben számítandó:

Méneknek éven át naponként öt kg. zab.
Növendék szarvasmarháknak (üsző és bikaborjú) egy és fél éves korig egész éven át naponként 1 kg. zab.

Hágó bikáknak naponként három kg. zab.
Teheneknek tehenészetekben naponként 2 kg. dara.

Malacoknak és süldőknek 1 éves korig naponként 1 kg. dara.

Tenyész kockáknak naponként 0.75 kg. dara.
Hízó sertéseknek az egész hizási időszakra darabonként 500 kilogrammm árpa vagy 200 kg. árpa és 300 kilogrammm kukorica.

A rekvirálás eredményét, a mint a rekvirálást valamely községben vagy városban befejezték a megbízottak, rögtön jelenteni tartoznak az alispánhoz a számukra kiadott nyomtatványon.

A »készes« az átvételnél és kiizetésnél éppen oly elbírálásban részesül, mint a rozsa.

A rekvirálás előtt a megbízottak megkapják a közellátandók bejelentését, továbbá a vásárlási igazolványokról, örösi tanusítványokról. vezetett jegyzékeket úgy, hogy abból a rekvirálás alkalmából rögtön ellenőrzést is gyakorolnak.

A térést, ha a készlet a termelőnél vétetik át, a bizományosnak az átadáskor, különben a készletnek a kijelölt raktárba vagy az állomásra történő szállításakor kell kifizetni.

A lerekvirált gabona felesleget lehetőleg mindig azonnal át kell a bizományosnak venni.

A termelő az átvett gabonáért a megszabott maximális árat kapja, amelyben befoglalatnak a legközelebbi vasúti állomáshoz vagy raktárba való fuvarozási költségek is.

Maximális árak: Buzáért q.-ként 41 K 50 fill., rozserért és kétszeresért q. ként 34 K, árpáért q.-ként 42 K és zabért métermázsánként 40 K.

Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt, annak szives megújítását,

A búzánál hektoliterenként 76 kg. súlyminőségű és 2 százaléknál nem több idegen keveréket tartalmazó, a rosnánál 71 kilogramm súlyminőségű és árpánál 64 kg. vagy ennél nagyobb súlyminőségű, egészséges, 2%-nál nem több idegen keveréket tartalmazó mag érhető.

Ha a buza hektoliterjének a sulya — 2%-nál nem több idegen keverék mellett — 76 kilogrammnál nagyobb, a megállapított legmagasabb ár a hektoliter-súly különbözetnek minden teljes kilogrammja után 78 kilogramm bezárólag 20 fillérrel, további három kilogramm súlykülönbözéig, azaz 81 kilogramm 15 fillérrel emelkedik. Eszerint, ha a buza jobb súlyminőségű, nevezetesen, ha hektoliterje 76 kilogrammnál többet nyom akkor a hatósági ár nagyobb. És pedig, ha a buza hektoliterje 77 kilót nyom akkor 20 fillérrel, ha 78 kilót nyom, akkor 40 fillérrel, ha 79 kilót nyom, akkor 55 fillérrel, ha 80 kilót nyom, akkor 70 fillérrel, végül, ha 81 kilót vagy ennél többet nyom hektoliterje, akkor 85 fillérrel nagyobb az ára métermászánként, mint a 76 kilós buza maximális ára.

Viszont amennyiben a buza hektoliterjének sulya 2%-nál nem több idegen keverék mellett — 76 kg.-nál kisebb, a megállapított legmagasabb ár a hektoliter súlykülönbözeten minden teljes kilogrammja után 73 kilogramm bezárólag 20 fillérrel, azontul minden további kilogrammnál 71 kg.-ig 30 fillérrel csökken. Azaz, ha a buza gyengébb súlyminőségű, vagyis, ha 76 kilónál kevesebbet nyom hektoliterje, akkor maximálisabb ár kisebb. És pedig, ha hektoliterje 75 kilót nyom akkor 20 fillérrel; ha hektoliterje 74 kilót nyom, akkor 40 fillérrel; ha 73 kilót nyom, akkor 60 fillérrel kisebb; ha 72 kilót nyom, akkor 90 fillérrel, végül ha 71 kilót vagy ennél kevesebbet nyom hektoliterje, akkor 1 korona 20 fillérrel kisebb a maximális ár, mint a megállapított rendszer maximális ár.

A gabona hektoliterje sulyának a megállapításánál csak a teljes kilogrammok számítanak, tizedes törtek nem. Szóval, például, ha a buza hektoliterjének sulya 76,6 kg., az 76 kilónak veendő.

De ezen kívül számba kell venni azt is, mennyi idegen keveréket tartalmaz a buza? A megállapított árak csak akkor érvényesek ha a buza 2%-nál, azaz 100 kilogrammonként 2 kilogrammnál több idegen keveréket nem tartalmaz. Ha a buza 2%-nál több idegen keveréket tartalmaz akkor a keveréknek minden megkezdett 1—1 százaléktöbblete után a maximális árból 100 kilogrammonként 15 fillérrel le kell vonni. Szóval, ha 2 százaléknál több, de legfeljebb 3%, azaz 100 kilogrammonként 2 kg.-nál több, de legfeljebb 3 kilogramm idegen keverék van benne, akkor 1-szer 15 fillérrel lesz kisebb az ára; ha 3%-nál több, de legfeljebb 4 százalék, azaz 100 kilogrammonként 3 kilogrammnál több, de legfeljebb 4 kilogramm az idegen keverék benne, akkor 2-szer 15, tehát 30 fillérrel csökken az ára; ha 4—5%-nál 3-szor 15 fillérrel, tehát 45 fillérrel lesz kisebb az ára és így tovább.

A rozs ára is változik súlyminőség szerint. Nevezetesen, ha a rozs hektoliterjének sulya 71 kilogrammnál nagyobb vagy kisebb, akkor az ára annyiszor 15 fillérrel lesz nagyobb vagy kisebb, mint ahány teljes kilóval nehezebb vagy könnyebb hektoliterje. Az ár azonban legfeljebb 45 fillérrel lehet nagyobb vagy kisebb. A 72 kilós rozs ára 15 fillérrel, a 73 kilós 30 fillérrel, a 74 és a több kilós rozs ára 45 fillérrel nagyobb, mint a megállapított maximális ár. Viszont a 70 kilós rozs ára 15 fillérrel, a 69 kilós 20 fillérrel és a 68 kilós 45 fillérrel kisebb, mint a megállapított maximális ár. A 2 százaléknál több keverékre vonatkozólag a búzára megállapított levonások a rozsról is irányadók.

A kétszeres maximális ára az idej termésnél teljesen azonos a rozs maximális árával.

Amennyiben az árpa hektoliterjének sulya — 2%-nál nem több idegen keverék mellett — 64 kilogrammnál kisebb, a fizetendő ár a hektoliter súlykülönbözeten minden teljes kilogrammja után 60 kilogramm bezárólag 20 fillérrel, ezen túl minden további kilogrammnál 50 fillérrel csökken.

Ha az árpa 2%-nál több idegen keveréket tartalmaz, a keveréknek minden megkezdett egy-egy százalék többlete után a 42 korona árból 100 kilogrammonként 20 fillérrel le kell vonni.

H I R E K.

A háborus ősz.

Valamikor réges régen, mikor még az iskola padjainak hallgattam a véres háborúk történetét, az egyik órán az iskolai feladat az ősz leírása volt. Régi lomok közt kutatva, bohó gyerek fejű kis süldő tanuló, valahogy így irtam le füzetembe az őszit:

»Az ősz gazdagon gondoskodik rólunk. A teli csűrök mellett megtelnek az éléskamrák a piros almával, sárga körtével, finom szilvával. Mindenfelé nagy a bőség s a gazdagok jó szívet juttatnak a szegényeknek is abból, amit a jó Isten nekik adott. Az egész határt fölveti a jövedv s a meddig a szem ellát, mindenfelé nyüzsgőnek a munkásemberek. Vidáman dalolnak a szedők s erőteljes ifju legények alig bírják a puttonyt hordani. Csikorog a prés, telnek a hordók a gazdától minden árra járnának kijár egy kancsó must, vagy egy kalap szőlő. Az ősz a csendes családi békeség és boldogság időszaka. A gyermekek is igen szeretik, mert ilyenkor jó meleg cipőt kapnak és mindenki zsiros eszik, mert a zsír fűti a testet. Hamar esteledik és a család összehuzódik a jó meleg kályha körül. Ebben vigan patog a bükkfahasáb és hunyorog a kőszén piros szeme. Odakinn pedig úgy vonyt a szél, mint a hóhér kutyája a siralomház udvarán. Milyen rossz lehet azoknak a soegény erdei vadnaknak, akiknek az ilyen időt az Isten ege alatt kell tölteniök. A jó gyermek hálaival is emeli szívet istenéhez, amiért embernek teremtette és nem fázó, éhezó oktalan állatnak.«

Igy szolt az én írásbeli feladatom s akkor derek tanítóm egyvet adott ért. Ma elbuktatnák érte, ha az 1916-os őszt valahogy így festeném. Ma más az ősz, egész más. En nem tudom hol a hiba, tán az iskolába tanították rosszul az embert, de ma, ha az oktalan állat és az okos emberről kéne hasonlatot írni, valahogy másképp fejezném be írásbeli dolgozatomat.

— A király nevenapja. Alattvalói hűséges hódolattal ünnepelte meg az ország apostoli királyunk nevenapját. A templomokban hálaadó istentiszteletek voltak, a házakra felkerült az ünnepet jelentő nemzeti lobogó. A rom. katolikus templomban megtartott hálaadó istentiszteleten a hivatalos és a nagyszámu közönség alattvalói hűséggei imádkozott a királyi életéért.

— Kitüntetett honvédek. Vitézségükért a hadsergeparancsnok a következőket újolag kitüntette a bronz vitézségi éremmel: Hajdinyák Ferenc népfelkelő. Csacinovics Pál, Rusics József

— Erdélyi testvéreink! Lángol délkeleti határunk, a magyar eget festik vérszínűre azok a galád tüzek, amelyeket rabló szomszédaink gyújtottak meg fölöttünk. Az égő zsaratnokok borzalmi elől futva menekülnek testvéreink, ide özönlének hozzánk, az ország belsejébe, abban a reményben, hogy a szív tájekán a legforróbb a vér s legduzsabb

forrását találják meg a szeretetteljes gondoskodásnak. Nincs ahhoz emberi agynak kellő ereje, hogy igazán elképzelhesse: mit jelent menekülni az ősi fészekből, vagyont és mindent prédára hagyni a meztelen élet megmentéséért! Évezredes fészkek minden sarka, dédapákról maradt kis föld-ek minden rőge, évszázados fák minden levele, fü, fa, virág, az ut pora, az udvar pocsolója, a kivás kut, az ősi szekely kapu, a virágos toronca, minden, minden, a gyermekkori emlékek minden lelki szála és érzése egy pillanatot alatt ronggyá vált. Űzőkkel, hamuvá változott, egy szemrebbenés alatt vészett el: ha csak muló időre is, az a magyar világ, amely évszázadokon át őrzött minket a Keletről fenyegető barbár veszedelem elől. Ezek a magyar testvéreink lettek földönfutók sok ezeren, ezek közül menekülnek több százan csupa tehetetlen, könyörületre érdemes fiatalok, véreink, tisztas aggyastánok, asszonyok, gyerekek. Mert a férfiak fegyverben állanak és helyettünk védik a mi ősi hazánkat. Van még magyarok Istene, él még ez ősi hon fölött a magyar gondviselés s még ha sujt is egy pillanatra hatalmas karjával, az az erős kar fogja fölemelni a ma porba szótt magyar és ragyogni fog az a név örökkön-örökké. És áldása kísér a irgalmat, a könyörületet, a lélek kegyességét és a magyar szívek szinarany gyágát! A muraszombat járás a járás területén kiütött verhas járvány következtében nem adhatott szállást Erdély hontalanjainak, a járás területén megindult gyűjtés azonban már eddig 2364 korona 33 fillért eredményezett, s így remélhető, hogy a további gyűjtésekkel a járás közönsége is hathatósan fog adakozni szerencsétlen hajléktalan honfitársaink javára. Ezidőszent a muraszombati solgabirodsághoz a következő gyűjtések folytak be: Szentesbetyényi körjegyzőség 111 K. 40 fill., muraszombati központi körjegyzőség 127 K. 74 fill., perestói körjegyzőség 181 K. 31 fill., szarvaslakai körjegyzőség 473 K. 60 fill., bodóhegyi körjegyzőség 322 K. 54 fill., tótkereszturi körjegyzőség 387 K. 88 fill., vashidegkuti körjegyzőség 137 K. 60 fill., battányi körjegyzőség 164 K. 46 fill., mártónhelyi körjegyzőség 188 K. 90 fill., pártosfalvai körjegyzőség 266 K. 60 fill. Nem illik ugyan az ajándékosok fölött tárgyalni, csupán leszögeznünk kell a tényt, hogy az adakozók közül az egész járás területén Muraszombatban adtak legkevesebbet és a község lakosainak vagyoni viszonyaihoz igazán nem méltó csekély összeget, és hogy a felsőlendvai és muraszombat vidéki körjegyzőségek területén nem akadt ember, aki az erdélyi menekültek javára csak egy fillért is adjon. Megemlítjük, hogy Ferency Józsefné urnó Zsidahegyről 5 koronát volt szives lapunkhoz a menekültek részére küldeni. Kérjük a járás közönségét, hogy adjon tovább is e nemes célra, mert hajléktalanná lett honfitársaink ügye a magyarság legszentebb ügye és őket támogatni mindnyájunk kötelessége.

— A muraszombati járás hadiadó fizetői. A szombathelyi kir. pénzügyigazgatóság hétfő óta ismét megszakítás nélkül folytak minden delután a hadiadókievetési javaslatok tárgyalása. A dr. Bezeredy István nyug. főispán elnöke alatt működő bizottság az elmúlt héten a muraszombati járás kivetési javaslatát vette tárgyalás alá. A bizottság a muraszombati járásban a következőkre rött ki hadiadót: Árvai Henrik és Nemes Miklós Muraszombat. Vogler Károly Vashidegkut. Pitz János Jegenyész. özv. gróf St. Julien Walsee Kelemenné Battányfalva. gróf Szécsenyi Tivadar Felsőlendva. Vogler József Szécsenykut.

— Halalozás. Morgenstern Dávid szarvaslakai kereskedő munkás életének 59 évében elhunyt. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

— Menekültek elhelyezése. A közel jövőben a vármegye területére nagyobb számban helyeznek el erdélyi menekülteket, ezeknek szétosztása

a következőkép történik: szombathelyi járásban 270, községben 800, sárvárián 800, celldömölkben 280, vasváriban 270, körmendián 400, szentgotthárdiban 700, németújváriban 250, felsőőrben 800, továbbá Szombathely városában 600, Köszeg városában pedig 250 menekült nyer elhelyezést.

— **Az új behívások.** Az 1866—1884. évi születési népfelkérésre kötelezettek behívásának általános elhalasztása folytán az 1866—1871. évi születési népfelkérésre kötelezettek november 3-án, az 1872—1884. évi születésűeket november 16-ára fogják újabb bevonulási hirdetvény útján behívni. Ez új bevonulási határidők érvényesek az önkéntes belépés folytán besorozott egyénekre is, egyes népfelkérésre kötelezettek azonban a szükséghez kepest behívójeggyel az újabb bevonulási határidőknél előbb is be fognak hívní. A bevonulás elhalasztása folytán azok a magyar illetve osztrák állampolgárok akiket népfelkésési fegyveres szolgálatra október 2-ikára, illetve október 10-ikére behívó jeggyel hívtak be, új behívó jeggyel történő behívásukig szintén nem tartoznak bevonulni.

— **A pártosfalvi gróft nem illeti meg a területenkivüliség.** Az a kérdés eddig erősen rejtélyben volt, Gróf Matzenauer Károly pártosfalvi lakos eddig minden bírói beavatkozás ellen az extriterritorialitással szokott védekezni. Ennek a téves felfogásnak azonban végett vetett legutóbb a szombathelyi törvényszék. gróf Matzenauer Károly pártosfalvi földbírtokos hatóság elleni erőszak vétsége miatt összeültetésbe jött a büntetőtörvénnyel. Az a vád ellene, hogy 1914. augusztus 4-én, midőn a szombathelyi vizsgálóbíró a poszonyi katonai parancsnokság kiküldöttjével és csendőrökkel házkutatás végett megjelent Pártosfalván a nevezett először nem bocsátotta be a bíróságot majd pedig utóbb az egyik csendőrt mellen ragadta és hivatalosa gyakorlatában megakadályozta. Az első főtárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy őt a törvényszék nem vonhatja felelőségre, mert ő Liberia köztársaságának az orosz udvarnál és a szentszéknek akkreditált követe, akit ennek folytán a területenkivüliség joga illet meg. Állításainak igazolására több érdekes okiratot csatolt többek között gróf Berchtold volt külügyminiszterünk és Merry del Val pápai bíboros, államtitkár levelét. A kir. törvényszék ennekfolytán elrendelte az iratoknak az igazságügyminiszterhez leendő felterjesztését annak megállapítása végett, hogy tényleg megilleti-e a vádlottat az extriterritorialitás joga. A tegnapi főtárgyaláson, dr. Manuszy Tivadát elnök ismerlette az igazságügyminiszterium leiratát, mely szerint, mivel a területenkivüliség csak azt a kövvetet illeti meg, a ki öfelsége udvaránál van akkreditálva, vádlott pedig a bécsi udvarnál akkreditálva nincs, vádlott nem hivatkozhatik a területenkivüliség jogára. Ennek folytán a törvényszék az ügyet érdemben tárgyalta tegnap. Vádlott, ki azonkívül Perszia katonái megbízottjának és ezredesnek is vallotta magát, az elnök kérdésére kijelentette, hogy nem érzi magát bünsőnek, tagadja hogy a csendőrt mellen ragadta volna, s azzal védekezett, hogy mikor ő a bizottságot házába bebecsátotta. egyik csendőrt szuronyt szegezett a melléne, két csendőrt pedig hátulról toltá őt, mire ő, nehogy belessék az eleje tartott szuronyba, az egyik csendőrt félretolta. A bíróság miután az esetet nem látta tisztázottnak, elrendelte az összes jelen voltak kihallgatását, s ezért a főtárgyalást elnapolta.

— **Tűzhatal a legelőn.** Borzalmas szerencsétlenség történt szerdán este 6 óra tájban a muraszombati járásba tartozó Alsómarác község határában. Czvetkó Jolán alsómaráci öt éves leányka többemagával tizen örzött a réten. Eszélele az apróságok tüzet raktak. Közben Czvetkó

Jolán ruhája tüzet fogott és a leányka olyan borzalmas égési sebeket szenvedett, hogy mire orvosi segítség érkezett, meghalt. Az esetről jelentést tettek a muraszombati főszolgabíróshoz, ahol a gondatlan szülők ellen az eljárás megindult.

— **Járásunk hadi árvai.** A hatóságok megtették a kezdeményező lépéseket, hogy az árvról az özevgyekről és rokkantokról gondoskodás történjék. De még csak a kezdeményező lépéseknél tartunk, pedig a háború több, mint két esztendeje foly és bizonyára vannak, akik már két esztendeje szenvedik az árvaságot. Most már gyors lépésekkel kell kifejezni azt a munkát, amelyet joggal várhatnak el azok tőlünk, akik a legnagyobb áldozatok hozták értünk. A vármegye végzett az özevgyek, árvek és rokkantak összeírásával. Nagyon helyesen úgy intézkedtek, hogy a hadifogságba esett vasmegeyi katonák, valamint az eltűntek gyermekeit is abba a sorozatba vették föl, amelyben az árvek szerepelnek, ezért mutat oly nagy számokat az árvek összeírásának eredménye. Míg a családó hazatér, ezeket éppen úgy megilleti a hatósági gondoskodás, mint akinek atyja nem tér vissza többé sohasem. S nagy nemzeti érdek, hogy ezeket is ellássák, hogy a háború okozta nagy pusztulást netéte az amely az elhagyottságnak lenne a következménye. A muraszombati járásban 1212 hadiárva közül 930 segitendő, 107 gyermektelen özevgy közül 102-öt kell segiteni és 87 rokkant közül 78 segitendő. Megállapíthatjuk, hogy vármegyénk területén a muraszombati járásban van a legtöbb hadiárva.

— **Egy kis gyermek halála.** Bücsök Ferencé Zsóksz Teréz sereggházai asszony gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt került a törvényszék büntető tanácsa elé, mert harmadikéves Ferenc nevű kis fiát felügyelet nélkül magára hagyta és a vád szerint így okozója lett annak, hogy a kis gyermek az udvaron egy viztartó medencébe belefulladt. A főtárgyalás után a törvényszék beigazolvá látta a gondatlanságot, azonban a tulnyomó enyhítő körülmények figyelembe vételével az asszonyt 60 korona pénzbüntetésre ítélte és a büntetés végrehajtását három évre felüggesztette.

— **Az új tanév.** A muraszombati iskolákban már megkezdődött a tanítás. A háborus helyzet megérezeti hatását a tanulók lefogyott számában, azonban lényeges csökkenés nem tapasztalható. A muraszombati polgári iskolába 100, az állami elemibe 223, a rom. katolikus és evangélikus iskolákba pedig 150—150 tanuló iratkozott be.

— **A hadbavonultak lakbértartozásai.** A háboru után a sok megoldandó probléma közt egyik legnehezebb kérdés lesz, hogyan történjék a háboru alatt felszaporodott lakbértartozások rendelkezése. Már eddig is hatalmas summát tesz ki ugyanis a hadbavonultak lakbértartozása, ami a vonatkozó moratóriumrendelet rendelkezése szerint a katonai szolgálat megszűntétől számított egy év elteltével három hónaponként négy egyenlő részletben fizetendő ki. Ez a folyton növekvő adósság nagy gondot okoz a bérlőknek, de még nagyobb gondot okoz a háztulajdonosoknak. Dr. Telcs Béla budapesti ügyvéd, aki a kérdés megoldásáról a Világ egyik számában feltűnést keltő cikket írt, most az érdekeltek felszólítására részletes memorandumot dolgozott ki e probléma olyan megoldása felől, amely mindkét érdekelt fél jogos igényeit igyekszik összeegyeztetni. Dr. Telcs e memorandumot az igazságügyminiszterhez intézte. Érdekes számokat mutat be a memorandum, hogy a bérlőre egyenként is mily jelentékeny terhet jelent a már eddig is felszaporodott tartozás. Egy kétszobás lakásnál amelynek évi bére 1000 korona, ha a hadbavonultnak csak házasátarsa van, bérhátaléka két éven át 1715.30 korona, ha egy 8 éven aluli gyermeke van, akkor bérhátaléka 1430.60 korona.

Ez a hátalék pedig a háboru minden további évnegyedével egyre nő. Mi lesz, ha a hadbavonult ismét rendes polgári foglalkozásához tér vissza, honnan fedezi ezt a horribilis összegel. Egészen természetes, hogy a memorandum ahhoz a helyes megállapításhoz jut, hogy a hadbavonult lakók bérhátaléka a háboruval járó tehernek tekintendő, amelyet, mint minden más háborus terhet, a köznek, az államnak kell viselnie. Dr. Telcs meg is adja a megoldás gyakorlati formáját. Váltsa meg az állam e tartozást a jobbajki terhek megváltásának mintájára, törlesztéses kötvényekkel. Az érdekes és alapos memorandum, amely a megváltás, illetőleg kártalanítás módját a legaprobált részletességgel kidolgozza, kétségtelenül nagy segítségére lesz az illetékes köröknek e nehéz feladat megoldásánál.

— **Árverés a szolgabírósnál.** A járás területén elkobzott fegyverek és egy talált kerékpárt folyó hó 8-ikán reggel 9 órakor fognak a helybeli szolgabírósnál el árvereztetni.

— **Téli ruha a katonáknak.** A frontokon beközöttött a tél és a társadalom legfontosabb és legszűkebb kötelessége, hogy hős katonáinkat megóvni segítse a fagyás veszedelmétől. A honvédelmi miniszterium hadsegítő hivatala kéri az áldozatkész közönséget, hogy meleg téli óvóruhákat, főképpen rövid harisnyát, valamint érmelegítőket, haskötőket és hópapákat mentől nagyobb mennyiségben juttasson el az Átvételi különtíny névű címére. (IV. ker. Váci-utca 38.) Kér továbbá a most esztendőben is pompásan bevált szalmacipők fondásához zsupaszalmát, tengeri hánscot, deszkadarabokat és zsineget.

— **A tojásforgalom korlátozása.** Az élelmezési minizériának egyik fő-fooka volt, hogy élelmezési tyukások összevásárolták a tojásokat és azokat külföldre exportálták. Ennek a visszás állapotnak most véget vetett a kereskedelmi miniszter, aki rendeletet bocsátott ki, amely szerint baromfiak tojása a mezőgazdasági terményekéhez hasonlóan, csakis szállítási igazolvánnyal szállíthatók. A régen várt üdös rendelet a hivatalos lap tegnapi száma közli.

— **Drágu a táviró.** A táviratforgalomnak az esti órákban való indokolatlan torlódásáról felmerült súlyos zavarok kiküszöbölése céljából kiadott rendelet kapcsán folyó évi szeptember hó 28-tól kezdve a vasár- és ünnepnapok kivételével a délutáni 4 órától esti 9 óráig az összes posta- és távbeszélő hivataloknál feladásra kerülő nem sürgős magántáviratok után 1 korona pótdíj fizetendő a rendes távirási díjon felül.— Ugyancsak f. hó 28-ától kezdve este 9 órától reggel 7 óráig terjedő időben (éjjeli szolgálatot tartó hivataloknál), továbbá vasár- és ünnepnapokon a napnak bármely órájában az összes hivataloknál csak sürgős magántáviratokat lehet feladni, melyek után háromszoros távirási díj jár.— A sürgős táviratokért az 1 korona pótdíj nem jár. E rendelkezések ugy a bel, mint a külföldre szóló táviratforgalomra vonatkoznak, de nem terjednek ki az állami és hírlaptáviratokra.

— **A hadifogyloknak szánt pénzküldemények.** A Hadifogylokat Gyámolító és Tudósító Hivatal figyelemzeti a közönséget, hogy a hadifogyloknak szóló pénzküldeményekre vonatkozó levelzését ne űllöi-ut 1. szám alá, hanem a pénztár új helyiségébe: IX., Ráday-utca 16. cím alatt tegye postára. A pénztárra nem tartozó közléseket természetesen továbbra is a Hadifogylokat Gyámolító és Tudósító Hivatalhoz az űllöi-ut 1. szám alá kell intézni.

Használjunk hadi postabélyeget!

A szerkesztésért felelős: **Dr. Vályi Sándor.**

PRÓFA (forgács)

A tűzrakáshoz felesleges, mert erős (hulladék) csomagoló papír kapható öt kiló súlytól a gyobb mennyiségben jutányos áron Balkányi Ernő üzletében Muraszombat.

A vasuthoz járó ut világitási

ügye — sajnos — még máig sincs megoldva, de azért Ön pompásan világíthat, ha vesz, egy **Heliophor Gold-Export** jól világító villamos

zseblámpát!

Vakító fényt adó zseblámpa a legtartósabb s legegészségesebb kivitelben! **Alkatrészek egyenkint is kaphatók.** A legjobbnak elismert a **Heliophor** elemek legolcsóbb árban elárúsítása:

Balkányi Ernőnél Muraszombat.

VASVÁRMEGYE LEIRÁSA

népszerű füzetecske iskolai és magán célra, a vármegye több iskola III. osztályába bevezetett tantárgya. ára 20 fillér. Kapható **BALKÁNYI ERNŐ** könyv- és papirkereskedésében, Muraszombatban.

Száraz
cserhasáb és cserdorong
TÜZIFÁT
szállít
a salomvári állomásra a
Salomvári Erdőgazdaság.

Ne feledkezzünk meg a kórházainkban ápolt sebesült katonákról!

Ujdonság!

Felnőttnek, gyermeknek egyaránt élvezet!

Mindenki a zsebében hordhat egy kis kinematográf színházat! Csodálatosan elmesélő találmány! Szébbnél-szebb képsorozatok!

„ZSEB-MOZI“

Egy kis miniatűr mozi, melynek szemléltetése nagyok és kicsinynek nemcsak szórakozás, de élvezet is. Vásároljon — egyet és minderről meggyőződhet! —
Ára mesésen olcsó!

Kapható **Balkányi Ernő** üzletében.

Az 1916—17. évi összes iskolakönyvek kaphatók
Balkányi Ernő könyvkereskedésében Muraszombat.

Köhögés rekedtség, elnyálkásodás, hurut és görcsös köhögés ellen.

MILLIÓK

használják a **Kaiser-féle Mell-Karamellák három fenyővel. 6100** közi, hit, bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól igazolja biztos hatásukat.

Kellemes ízű csukorkák **csomagonként 30 és 50 fillér, dobozban 60 fillérért** kapható Muraszombatban **Dr. Bölcs Gyula** gyógyszerüzletében.

35 dekás tábori dobozok kaphatók
Balkányi Ernőnél Muraszombat.

Előfizetőknek ingyenes hirdetés-rovata.

HELYBELIEK:

ASCHER B. és FIA fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg- és porcellánkereskedése. Férfi és női cipő raktár. Vesz mindenféle gabonát.

ANTAUER JÓZSEF babsütő és mézeskalácsos

BENKŐ JÓZSEF Szállódája az „Elefánt”-hoz.

BITTERMANN TIVADAR borbély és fodrász.

BOROS BENŐ kávéháza.

CZIPOTT MIKLÓS férfi- és női cipész.

DICK SÁNDOR sajtgyáros.

FÜRST A. és FIA fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg és porcellánkereskedése.

FLISZÁR JÓZSEF épület- és butorasztalos. Motorerőre berendezett műhely.

KR. HIRSCHL divatruház. Legolcsóbb bevásárlási forrás. Fő-utca.

HEIMER IGNÁCZ deszka-, faszén-, mész-, cement- és vegyeskereskedése Lendva-utca.

HALBARTH HENRIK vendéglős.

KEMÉNY MÓR „Korona” kávéháza.

Ipar és kereskedelem.

Előfizetőknek ingyenes hirdetés-rovata.

VIDÉKIEK:

BRANDSTEIN ISTVÁN kéményseprő-mester Szombathely.

GROSZ SAMU vendéglős Úrdomb.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Lendvanemesd.

HAHN HERMAN vegyeskereskedő Bodóhegy.

HIRSCHL LIPÓT vegyeskereskedő Kőhidán.

KÜZMICS MÁTYÁS vendéglős Battyánd.

KOUSZ ANTAL vendéglős Bpest VII. Síp-n. 5.

KÜHAR ISTVÁN vendéglős Mezővár.

KÜHAR JÁNOS vendéglős Battyánd.

KÜHAR ISTVÁN vendéglős Márkusházán.

OBÁL SÁNDOR vendéglős Bodóhegy.

SAVEL JÁNOS vendéglős Kisszombat.

STIVÁN FERENCZ vendéglős Kőhida.

SIFTAR MIHÁLY vendéglős Sűrűház.

SOMMEZ JÓZSEF vendéglős Felsőlendva.

TITÁN ISTVÁN vendéglős Radkersburg.

VEZÉR JÓZSEF vendéglős Martonhely.

PLACSEK VENCEL órás és aranyműves Muraszombat.

KARDOS JOZSEF vaskereskedő, szecskavágó gépek árusítása

NÁDAI JÓZSEF

bornagykereskedése, Gróf Szapáry utca.

KOLOSSA JÁNOS férfi- és női cipész.

KOHN LIPÓT fűszerkereskedő, deszka, mész, cement és eternit pala árusítás.

NEMECZ JÁNOS vaskereskedő, nagy raktár varrógép-, kerékpár- és mindennemű gazdasági gépekben.

POLLÁK JÓZSEF pékmester. Templom-utca.

PÉTERKA F. RENCZ vendéglős

PÁLFI ISTVÁN kovácsmester Lendva-utca.

RATKOL TIVADAR gőztéglagyára.

RITUPER ALAJOS épület- és műlakatos, kerékpár-, mérleg és fegyverjavító műhely. Kerékpár raktár.

SIFTAR LAJOS gőzmalom tulajdonos.

TURK JÓZSEF vendéglős Templom-utca.

URSZULESZKU PÉTER uri és női fodrász.